

דברי משיח

ה'תשמ"ט

התוועדות ש"פ משפטים, מבה"ח וער"ח אד"ר

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

ה' תהא שנת עצמות טובה

שנת השבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"פ משפטים – הננו מוציאים לאור "הנחה" ויומן מהתוועדות ש"פ משפטים, מבה"ח וער"ח אדר ראשון תשמ"ט (לפני שלוש שנה) – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשמ"ט".

בתור הוספה, באו בסוף הקונטרס "פנינים" נבחרים מחלוקת הדולרים לצדקה ביום ראשון, אדר"ח אדר ראשון ה'תשמ"ט (הר"ד המלא יתפרסם אי"ה בכרך השייך לתקופה זו). כמו"כ באו "פנינים" נבחרים מחלוקת הדולרים דיום ראשון, כ"ד סיון תש"נ – בפרסום ראשון – מתוך סרט הקלטה ממהלך החלוקה (מתוך דברי משיח תש"נ ח"ד, הנמצא בדפוס).

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות¹ והיומן² – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"–תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנן ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, ובזה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ח–תש"ן), שיואל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,

כ"ב שבט, ה'תשע"ט (ה' תהא שנת עצמות טובה),

שנת השבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,

ברוקלין, נ.י.

(1) השיחה הנוכחית נערכה ע"י שילוב ב' הנחות (ה"תוכן קצר" ש"ל ע"י "ועד הנחות התמימים", וה"ר"ד" ש"ל ע"י מערכת "פאקס א' שיחה"), ונוספו בה פרטים מה"השלמות" לשיחה המוגהת ש"ל ע"י "ועד הנחות התמימים" ו"ועד הנחות בלה"ק". לשלימות הענינים המבוארים בשיחה, יש לעיין בשיחה המוגהת (סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 243 ואילך).

(2) היומן נערך ע"פ מכתבים של שנים מהתמימים מ"קבוצה" תשמ"ט (ותורדתנו נתונה לאלו שמסרום לנו לפרסום) ויומנו של ר' א.ש. שי' מאן. וכאן המקום לבקש שכל מי שברשותו יומנים מבית חיינו משנת תשמ"ט, שיואל לשלחם למערכת ע"מ לזכות את הרבים.

בס"ד. התוועדות ש"פ משפטים, מבה"ח וער"ח אדר ראשון ה'תשמ"ט

הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

[כשנכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות ניגנו את הניגון ד"ויהי בימי אחשורוש". אחרי שבירך על היין ניגנו "אוהב ה' שערי ציון"].

א. ידוע פתגם נשיא דורנו (בשם אדמו"ר הזקן)¹ שצריכים "לחיות עם הזמן" ("מ'דארף לעבן מיט דער צייט"), עם פרשת השבוע.

ואע"פ שבכל פרשה גופא ישנן ריבוי ענינים [ובהדגשה בפרשתנו – ואלה המשפטים² לשון רבים], ואי אפשר לדבר אודות כמה ענינים בבת אחת – הרי "איני מבקש . . . אלא לפי כחן"³, ולכן הסדר בזה ע"פ טבע האדם (כפי שהטביע הקב"ה) הוא שמתחילים עם ענין אחד, שהוא ענין עיקרי (כפי שמסתבר בשכלו, ובפרט שמתקבל גם בשכלם של אחרים), ואח"כ מתבוננים בפרטי הענין וכו', עד שמקשרים ענין זה עם עוד ענינים בתורה, ובמיוחד – עם שאר הענינים שבאותה פרשה (שיש ביניהם שייכות מיוחדת, להיותם כולם בפרשה אחת), עד – עם הענינים שבכל התורה כולה, שהיא "תורה אחת"⁴ (ולכן בעצם בכל ענין בתורה יש גם נקודה כללית הכוללת את כל התורה כולה).

והבהנה בענין זה האחד בתורה מוסיף בהבנה בשאר עניני התורה שילמד אח"כ, וגם במה שלמד מקודם (ובפרט שתורה היא בעל-הבית לשנות גם את העבר⁵).

[וסדר זה נרמז גם בפירוש רש"י ריש פרשתנו, "אלה פסל את הראשונים, ואלה מוסיף על הראשונים" – שלימוד התורה ("משפטים") צריך להיות בשני האופנים: בתחילה – "פסל את הראשונים", כלומר, להפסיק ולהפריד ענין זה מכל שאר הענינים, שאז יוכלו ללמוד ענין זה כדבעי, מבלי לערב עוד ענינים, ואח"כ יש למצוא גם את שייכותו לשאר עניני התורה – "מוסיף על הראשונים"].

ודוגמתו בישראל (שהרי הענינים בתורה ובישראל משתקפים) ("שפיגלען זיך אָפּ" זה בזה, כמ"ש⁶ "זה ספר תולדות אדם", ו"ישראל ואורייתא כולא חד"⁷), ר"ת "יש שישים ריבוא אותיות לתורה"⁸, וכנגדן שישים ריבוא נשמות⁹ – שמחד גיסא הרי כל אחד

(6) בראשית ה, א.

(7) ראה זח"ג עג, א.

(8) מגלה עמוקות אופן קפו.

(9) ראה תניא פל"ז (מו, ב ואילך).

(1) "היום יום" ב חשון.

(2) ריש פרשתנו (משפטים כא, א).

(3) תנחומא נשא יא. במדב"ר פי"ב, ג.

(4) ל' הכתוב – בא יב, מט. ובכ"מ.

(5) כתובות פ"א ה"ב. וש"נ.

מישראל הוא יחיד ופרט עם עבודה המיוחדת לו, ובזה צריכה להיות התחלת העבודה, ולאידך גיסא – כל ישראל קשורים ומתאחדים יחד, "קומה אחת שלימה"¹⁰.

ועד"ז הוא גם בנוגע להוראות התורה בחיי בני ישראל – שהוא השולחן ערוך: מצד אחד יש בו ד' חלקים שונים, וכל חלק יש בו ריבוי דינים המיוחדים, וכמה מהם שייכים רק לסוג מסויים של ישראל (אנשים, נשים, טף וכו') – וביחד עם זה הרי השולחן ערוך כולו יש לו שייכות לכל ישראל, אנשים נשים וטף (וכנראה בפועל, שאפשר לבאר גם לילד קטן ענינים מחלק חושן משפט וכיו"ב, ולהסביר לו את השייכות אליו, וזה פועל אצלו תוספות חיות (לא רק בנוגע לעתיד, אלא גם בהווה).

ובפרטיות יותר: חלק הראשון של שולחן ערוך נקרא "אורח חיים". אמנם, אף שהוא רק א' מד' חלקי שולחן ערוך, וההלכות שבו שונות מההלכות שבשאר ג' חלקי שולחן ערוך, מכל מקום הרי כל השולחן ערוך כולו הוא בעצם חלק מ"אורח חיים" – הוראות התורה שמורה דרך בחיים ("אורח חיים") – הדרך בחיים ("דער וועג פון לעבן") בחיי יום-יום של כל ישראל בכל יום ויום (דאף שישנם חילוקי דינים והנהגות בכל יום, הרי יש בהם צד המשותף). אלא שהסדר בזה הוא שמתחילים עם ענין אחד, ומזה באים להבין כיצד זה קשור עם כל השולחן ערוך.

ויש לומר דיוק הלשון "אורח": "אור" – הוראה מאירה ("א ליכטיקע הוראה"), ו"ח" – ר"ת חיים, שהיא הוראה מאירה בחיים.

ב. בתחילת הפרשה נאמר: "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם", "כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם"¹¹.

והנה, סיום חלק האורח חיים בשולחן ערוך (כולל ה"מפה" – פירוש הרמ"א, שמחובר עם השולחן ערוך)¹² הוא: "טוב לב משתה תמיד"¹³. והקשר לפרשתנו נראה בגלוי: פרשת משפטים היא הפרשה הראשונה שבה נאמר בגלוי אודות פסח שבועות וסוכות¹⁴, הנקראים (ע"פ מנהג ישראל) "ימים-טובים" [אע"פ שלא מצינו שייקראו כך בכתובים], ומהם נמשך על כל השנה כולה – "טוב לב משתה תמיד", עבודת ה' מתוך שמחה וטוב לב.

וע"פ הנ"ל יש לבאר מה שמסיים חלק אורח חיים בשולחן ערוך עם ענין ד"טוב לב משתה תמיד" – "טוב בגימטריא י"ז"¹⁵, שהוא ההכנה למספר ח"י, ענין החיים, שהוא ענין הכללי דאורח חיים (וגם של כל חלקי השולחן ערוך כנ"ל) – הוראות התורה בחיים, ו"אין טוב אלא תורה"¹⁶.

(14) כג, יד ואילך.

(15) ראה ל"ת וספר הלקוטים להאריז"ל ר"פ ויחי. ובכ"מ.

(16) אבות פ"ו מ"ג.

(10) לקו"ת ר"פ נצבים.

(11) פרש"י עה"פ.

(12) סתרצ"ז.

(13) משלי טו, טו.

ויש לומר, שזהו גם הטעם מה שהרגלים נקראים בשם "יום טוב" (אף שלכאורה עיקר ענינם הוא שמחה), להיות שבהם מודגש ענין ה"חי". שזהו הצד השובה בין כל ג' הימים-טובים – להיותם אורח חיים של כל ישראל, אף שלכל יו"ט יש את הענין המיוחד בו [פסח שלא נאמר בו שמחה בגלוי (בתורה שבכתב), שבועות שנאמר בו שמחה פעם אחת¹⁷, וסוכות שנאמר בו שמחה ג' פעמים¹⁸. ובעבודה: לאחר הקדמת העבודה שאין בה שמחה גלוי' (פסח), עולים לדרגת העבודה של שמחה גלוי' פעם א' (שבועות), עד לשמחה ג' פעמים (סוכות); וכל ג' הימים-טובים מתאחדים יחד בפרשתנו].

ולהעיר גם משייכות מספר י"ח הבאה לאחר ההכנה דמספר י"ז עם פרשתנו, שפרשת משפטים היא פרשה ה"ח שבתורה שבכתב, הבאה לאחר פרשת יתרו – פרשה ה"ז.

ומובן, שאין זה סתם חיבור של שני ענינים שונים, אשר החיבור ביניהם אינו אלא למשך זמן מסוים, ולא בקביעות כו', אלא חיבור אמיתי, כי הנתינת-כח לזה היא "מסיני", כפירוש רש"י בתחילת פרשתנו "ואלה המשפטים – מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני".

ג. בהמשך להנ"ל, יש לבאר את פרש"י בריש פרשתנו:

עה"פ "ואלה המשפטים" פירש"י: "כל מקום שנאמר אלה פסל את הראשונים, ואלה מוסיף על הראשונים, מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני. ולמה נסמכה פרשת דינין לפרשת מזבח, לומר לך שתשים סנהדרין אצל המזבח".

וצריך להבין:

א) מדוע רש"י מפרש כאן ההפרש בין "אלה" ל"ואלה" (אף שנאמר כן כמה פעמים לפני זה)¹⁹?

ב) מהי השייכות דשני הענינים בפרש"י ("ואלה מוסיף על הראשונים" וסמיכת פרשת דינין לפרשת מזבח)? דהן אמת ששניהם דנים אודות שייכותה של פרשה זו לפרשת יתרו שלפני, אך מכל מקום הרי זה ב' ענינים שונים לגמרי.

ויתירה מזו – דב' הענינים הם שני חיובים בפני עצמם, השייכים לאנשים שונים: פרשת דינין שייכת לכל א' מישראל בתור יחיד ופרט, כמ"ש אח"כ²⁰ "כי תקנה" לשון יחיד [וכמו שמדייק ב"פרשה החסידית" של השבוע²¹: "וצריך להבין דלפניהם משמע לשון רבים וכי תקנה הוא לשון יחיד כו'"], משא"כ קביעת מקום הסנהדרין אצל המזבח אינו חיוב על כל יחיד, אלא שייך רק לבוני המקדש ולסנהדרין [דאף ש"ועשו לי מקדש

קודש ח"א ע' 365 ואילך).

20) פרשתנו כא, ב.

21) תו"א ריש פרשתנו.

22) תרומה כה, ח.

17) פ' ראה טז, יא.

18) אמור כג, מ. פ' ראה שם, יד-טו. וראה יל"ש

אמור רמז תרנד (בתחלתו).

19) ראה גם שיחת ש"פ משפטים תשכ"ה (שיחות

ושכנתי בתוכם²² נאמר לכל ישראל, וכל ישראל השתתפו בנדבת המשכן, אנשים ונשים וגם הטף (כדאיתא באבות דרבי נתן²³), מכל מקום הבניי בפועל היתה רק ע"י אנשים מסויימים, ורק להם (ולא לכל ישראל) הי' נוגע לדעת היכן לקבוע את מקום הסנהדרין²⁴.

ד. ויש לומר הביאור בזה (בפנימיות הענינים) – ע"פ מ"ש בפרש"י לאחרי זה "נאמר אשר תשים לפניהם, כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם", שמשפטים אלו (ש"אף אלו מסיני") צריכים להיות כשולחן הערוך כו', והרי שולחנו של אדם הוא מזבח²⁵.

ובפרטיות יותר – בעבודת האדם:

ובהקדים, שכל ענין בתורה יש איך שהוא ענין כללי – חלק מכללות התורה, ויש איך שהוא ענין פרטי. ובסגנון אחר (בלשונו של רש"י) – יש אופן של "אלה – פסל את הראשונים", היינו ["פסל" מלשון "פָּסַל לך"²⁶] שמפריד ומחלק ענין פרטי זה משאר הענינים, ויש אופן של "ואלה – מוסיף על הראשונים", היינו שכולל ענין זה עם כל התורה כולה. ובכל ענין וענין צריכים להיות שני אופנים אלו.

ועד"ז בביאור הסמיכות של פרשת המזבח לפרשת דינין, שלכאורה הם מורים על שתי עבודות הפכיות: "מזבח" מורה על ענין המסירת נפש שלמעלה מטעם ודעת, ואילו "דינין" (משפטים) הוא ענין השכל, להבין כל דבר ע"פ טעם ודעת, שזהו ההיפך ממסירת נפש – שבסברות השכל יש שינויים, סברא לכאן וסברא לכאן, ולפי שינוי הסברא משתנה הענין, ובפרט כשזה קשור עם נצחנות כו', משא"כ מסירת נפש היא בתוקף באופן מסויים.

וסמיכות פרשת דינין לפרשת מזבח מורה על זה, שגם קיום המשפטים צריך להיות (לא רק מצד שכל האדם שבא בהתחלקות, אלא גם) חדור עם הנקודה והתוקף דמסירת נפש. וכן לאידך: העבודה במסירת נפש לבד לא מספיקה, אלא צריכים להמשיך מסירת נפש גם בשכל (וכחות) האדם.

ולזאת מקדים רש"י "מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני", שבזה מגדיר את החיבור דב' עבודות אלו, שצריכים לפעול שגם ב"פרשת דינין" (שכל) יהי' ניכר ("זֶאֱל זֶיך אָנְהָעֶרְךָ") שהוא "מסיני", ענין המסירת נפש.

וענין זה בא לידי ביטוי בהלכה, דאף ש"אלו ואלו דברי אלקים חיים"²⁷, לימוד באופן של התחלקות, הרי יש אופן בלימוד שאינו נותן מקום להתחלקות, אלא צריך להיות

23 רפי"א. וראה גם אוה"ח ר"פ ויקהל.

24 בהנחה אחרת: זה שייך לכלל ישראל, הן הציווי דמינוי הסנהדרין, והן הציווי דבניית המקדש והמזבח (כולל גם שמקומם של הסנהדרין יהי' אצל המזבח), דאף שכל ישראל השתתפו בזה, הרי זה ציווי על כלל

ישראל – "ועשו לי מקדש".

25 ראה ברכות נה, א. וש"נ.

26 ל' הכתוב – תשא לד, א. עקב י, א. ראה דעת זקנים מבעה"ת ריש פרשתנו.

27 עירובין יג, ב. וש"נ.

דוקא באופן אחד – "הלכה כבית הלל"²⁷ דוקא, ולא דוקא מפני מעלת השכל דוקא, אלא "מפני שנוחין ועלובין היו, ולא עוד אלא שמקדימין דברי בית שמאי לדבריהן"²⁷. כלומר, שלימוד ההלכה חדור בנקודה הכללית של מסירת נפש – ביטול (ולא לימוד באופן של התחלקות ונצחנות).

ולהעיר, דלעתיד לבוא תהי' הלכה כבית שמאי (כדברי האריז"ל²⁸), כי לעתיד לבוא לא זקוקים לענין זה ("נוחין ועלובין"), ד"באותו הזמן לא יהי' . . קנאה ותחרות" (אפילו לא קנאה דקדושה), כמ"ש הרמב"ם בסיום ספרו²⁹ (שסיימנו ללמדו לפני מספר שבועות) [בשני הפרקים האחרונים, הקשורים עם הלכות משיח, הנוגעות לפועל בביאת המשיח (ולא רק כמו "כל העוסק בתורת כו' כאילו הקריב כו"³⁰)].

ה. והוראה הנ"ל מודגשת גם במקום הסנהדרין – לשכת הגזית. דב"גזית" – ב' ענינים הפכיים: ענין החול שבו (שלכן "לא תבנה אתהן (המזבח) גזית"³¹), וכנראה גם בענין זה גופא שהלשכה היתה עשוי' מאבני גזית שנגזרו בחוץ דוקא³², ולאידך יש בו תוקף ויופי מיוחד, שלכן היתה עשוי' גזית "לכבודם של הסנהדרין"³³, בדוגמא לענין התוקף שבמסירת נפש.

וענין זה נמשך גם בשכל כו' – וכידוע הפירושים דאדמו"ר הזקן ב"משכיל לאיתן האזרחי"³⁴ (הובאו ונתבארו בקונטרס לימוד החסידות³⁵), ש"איתן" הוא תוקף הנשמה הבא בגילוי בהכח דמסירת נפש, וגם קשור עם ענין השכל כו'.

ויש להוסיף גם בפשטות הענינים, שאף שסמיכות מקום הסנהדרין ללשכת הגזית שייכת ליחידים ואילו משפטים שייכים לכאו"א מישראל (כנ"ל) – יש לומר שלכל יחיד יש שייכות גם לעניני הציבור שבמשכן ומקדש, כי ע"י תרומת ישראל למשכן ומקדש, אע"פ שהמסירה היתה צריכה להיות יפה יפה³⁶ כדי שתהא ממון ציבור, בכל זאת יש שייכות של כל יחיד עם מחצית השקל שנתן, כמובן מבקשת משה "אל תפן אל מנחתם"³⁷, כדפרש"י "יודע אני שיש להם חלק בתמידי ציבור"³⁸ [כי אז הם היו עדיין קודם התשובה, אבל לאחר מיתתם כבר נעשה תיקון בזה. ועד"ז דור המדבר כולו, שלאחר התיקון כו' יש להם חלק לעולם הבא³⁹, ועד שגדלה מעלתם ביותר, כמובן מדברי הגמרא בבבא בתרא⁴⁰ ש"דמו כמאן דמיבסמי"⁴¹]. וכנ"ל ב' הקצוות

(35) ע' 5-6 (אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג ע' שלה-ו).

(36) ראה ר"ה ז, סע"א-ב. וש"נ.

(37) קרח טז, טו.

(38) ראה לק"ש ח"ג ע' 109-10. וש"נ.

(39) ראה בארוכה אגרות-קודש אדמו"ר מלך המשיח

שליט"א ח"א ע' קמא ואילך. וש"נ.

(40) עג, סע"ב.

(41) ראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' שנה ואילך.

(28) מק"מ לוח"א יז, ב. הובא בלקו"ת קרח נד, רע"ג.

(29) ה' מלכים פ"ב ה"ה.

(30) ראה שו"ע אדה"ז אר"ח מהר"ת סוס"א. מהר"ק

שם ס"א. ה' ת"ת פ"ב ס"א. וראה גם מנחות בסופה.

לקו"ש ח"ח ע' 413. וש"נ. חל"ב ע' 317. וש"נ.

(31) יתרו כ, כב.

(32) ראה רמב"ם ה' ביהב"ח פ"א ה"ח.

(33) ראה מפרשים למדות פ"ה מ"ד.

(34) תהלים פט, א.

בישראל – שנוסף לזה שכל א' הוא מציאות בפני עצמו, הרי כל ישראל הם "קומה אחת שלמה".

ו. ובהמשך לזה, יש לעורר בנוגע ללימוד שיעורי חת"ת, ובאופן שיחיו עם זה ("אז מ'אָל לעבן מיט דעם"), כך שנעשה "אורח חיים" בחיי יום יום.

ויהי רצון, שתיכף ומיד ממש ומתוך שמחה גדולה – "טוב לב משתה תמיד" – תהי' הגאולה האמיתית והשלימה. ובאים לבית המקדש השלישי, שכולל את כל שלושת בתי המקדשות⁴² ("חוט המשולש"⁴³), גם החזרת המשכון⁴⁴ של בית ראשון ושני, בגאולה השלישית.

וכן תהי' האחדות דכל ישראל, "קהל גדול"⁴⁵ של כל ג' הסוגים של ישראל – אנשים נשים וטף, ובפרטיות יותר – כהנים לויים וישראלים ר"ת "כלי"⁴⁶, בסדר עבודתם מלמעלה למטה (ולהעיר שבזמן הגלות מודגש החיבור ביניהם, שהרי כאו"א ע"י עבודת התפילה שלו הוא בדוגמת "כהן בעבודתו ולוי בדוכנו וישראל במעמדו"⁴⁷), ועד"ז בסדר מלמטה למעלה – ר"ת "ילך"⁴⁸, הליכה "מחיל אל חיל", עד "יראה אל אלקים בציון"⁴⁹, "ולציון יאמר איש איש יולד בה והוא יכוננה עליון"⁵⁰.

"ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר"⁵¹, ומתגלה אמיתית ענין ה"בשר" שהוא ר"ת דג' הסימנים של ישראל, "ביישנים רחמנים וגומלי חסדים"⁵² (כדלקמן ס"ז), שע"י – היפך הפירוד – באה הגאולה, תיכף ומיד ממש.

[אחרי שיחה זו ניגנו "ושמחת בחגך"].

– שיחה ב' –

ז. הביאור בהאמור לעיל שתיבת "בשר" היא ר"ת דג' הסימנים של ישראל ("ביישנים רחמנים וגומלי חסדים") – [כ"ק אדמו"ר שליט"א הסתובב לימינו וחיידך, ואמר:] אף שג' סימנים אלו הם ר"ת "גבר"⁵³ – כי לפעמים נאמר (במקום "גומלי חסדים") הלשון

ליקוטי טעמים ומנהגים ע' ו ד"ה יסדר כו'. וש"נ.

(49) תהלים פד, ח.

(50) שם פז, ה. – להעיר שע"פ המנהג לומר בכל יום הקאפיטל תהלים המתאים לשנות חייו (אגרות-קודש אדמו"ר מהור"צ ח"א ע' לא. ח"י ע' נג. וראה גם מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שמא) – התחילו ב"א ניסן תשמ"ח אמירת מזמור זה. המו"ל.

(51) ישע"י מ, ה.

(52) יבמות עט, א.

(53) מג"ע אופן יא בסופו. של"ה שז, א. ערכי הכינויים (לבעל סה"ד) מע' גבר. ועוד.

(42) ראה זח"ג רכא, א.

(43) קהלת ד, ט.

(44) ראה תנחומא פקודי ב. שמו"ר פנ"א, ג. פרש"י ר"פ פקודי (לח, כא).

(45) ירמ"י לא, ז.

(46) דעת זקנים מבעה"ת חוקת יט, יז. פע"ח שער (כא) חהמ"צ פ"ו. מג"ע עה"ת ויקרא כז, ד. נשא ז, א. דברים מט, ד. אוה"ת דרושים לשבועות ס"ע צד.

ובכ"מ. וראה גם סה"ש והגש"פ שבעה"ע 48.

(47) ע"פ ל' חז"ל – מגילה ג, א. ועוד.

(48) ראה סה"ש תרח"ץ ס"ע 260-261. הגש"פ ע

"שומרי חסדים", ע"ד לשון הכתוב⁵⁴ "ושמר ה' אלקיך לך את . . . החסד"⁵⁵, ועפ"ז הר"ת דג' הסימנים הוא "בשר".

וענין הבשר קשור גם עם המדובר לעיל אודות שולחן ערוך, דשולחן ערוך לסעודה כולל גם בשר. דאף שעיקר הסעודה הוא בלחם, מכל מקום, סעודת יו"ט צריכה להיות דוקא עם בשר⁵⁶, כי יו"ט הוא "זמן שמחתנו"⁵⁷, ו"אין שמחה אלא בבשר"⁵⁸ כו'.

ח. ויש לקשר את הנ"ל (הענין דשולחן ערוך ואכילת בשר) עם המדובר בשיעור היומי ברמב"ם בהלכות עירובין, ששם כותב הרמב"ם⁵⁹: "אנשי חצר שהיו כולם אוכלין על שולחן אחד, אף על פי שכל אחד ואחד יש לו בית בפני עצמו, אין צריכין עירוב מפני שהן כאנשי בית אחד". ומוסיף הכסף משנה שהוא הדין אפילו אם אוכלים על שני שולחנות, ואע"פ שכל אחד אוכל משל עצמו ואינם מעורבים במאכלם, מכיון שהם אוכלים בבית אחד.

והלימוד מזה בעבודה – ע"פ דברי הרמב"ם⁶⁰ ש"רוב דיני התורה אינן אלא לתקן הדיעות וליישר כל המעשים":

כל בני ישראל הרי הם "אוכלין על שולחן אחד" – סמוכים על שולחן אביהם, אבינו שבשמים. ואפילו כשבחיצוניות הרי הם "בנים שגלו מעל שולחן אביהם"⁶¹, הרי רצונו הפנימי של כאו"א מישראל הוא לקיים את כל ציוויי התורה⁶², וממילא בפנימיותם נמצאים כולם ביחד אצל שולחן אביהם.

ולכן, אפילו אם מדובר בב' אנשים שונים לגמרי (בעניניהם) – יששכר וזבולון, או עשיר ועני וכו', שכל א' יש לו שולחן בפני עצמו – הרי הן "כאנשי בית אחד".

ועד ש"אין צריכין עירוב", היינו שנעשה רשות אחת, רשות היחיד, ואין צריכין "עירוב" מלשון ערוב ("צוזאמענגעמישט"), כי כבר נתאחדו בתכלית, כי ישראל ע"י עבודתו עושה מרשות הרבים רשות היחיד ל"יחידו"⁶³ של עולם⁶⁴. ואפילו ע"י ברכה של יהודי (ואפילו ילד קטן) "שהכל נהי' בדברו", שיוצאים בזה ידי חובה על כל מאכל ומשקה⁶⁵, "יצא" גם בפירושו שמוציא הדבר מרשות הרבים, "עלמא דפרודא"⁶⁶, לרשות היחיד, "יחידו של עולם".

(61) ברכות ג, סע"א.

(62) רמב"ם הל' גירושין פ"ב ה"כ.

(63) ל' חז"ל – ב"ר פכ"א, ה. ובכ"מ.

(64) ראה תניא ספ"ג. לקו"ת פ' ראה ל, א. ובכ"מ.

(65) טור ורמ"א (ושו"ע אדה"ז) או"ח סר"ב ס"יח

(סכ"ד). שו"ע שם סר"ד ס"ג. סדר ברה"ז לאדה"ז

פ"א ה"ד.

(66) זח"ב רלד, סע"א. תניא שם. לקו"ת במדבר טז,

א. ובכ"מ.

(54) ר"פ עקב ז, יב.

(55) ראה ירושלמי קידושין פ"ד ה"א. נתבאר בארוכה בלקו"ש וירא שנה זו (ח"ל ע' 61 ואילך).

(56) ראה קו"א לשו"ע אדה"ז או"ח סרמ"ב סק"ב.

(57) נוסח תפלת העמידה וקידוש לסוכות ושמע"צ.

(58) פסחים קט, א.

(59) פ"ד ה"א.

(60) סוף הל' תמורה.

והמסקנא בזה בנוגע לפועל – מתבטאת במצות הצדקה:

מבלי הבט על כך שרואים בגלוי את החילוקים בין ישראל, ו"כל אחד ואחד יש לו בית בפני עצמו" וכו', עד להחילוק שא' הוא עשיר והשני הוא עני, ובפרט בזמן הגלות (כל זמן שלא נתקיים היעוד⁶⁷ "אפס כי לא יהי' בך אביון") שאז רואים ומרגישים בגלוי חילוקים אלו, והעני אין לו צורך בהתבוננות ארוכה לדעת שהוא במצב של עניות, כי ע"פ רוב הוא מרגיש זאת בפשטות,

[מלבד יחיד סגולה – כמו ר' זוסיא מאניפאלי שאמר שאינו מרגיש כלל עניות (אף שהי' עני מרוד)⁶⁸, ועד"ז ר' נחום מטשרנוביל (שגם עליו לא היתה ניכרת עניותו, ואדרבה – הוא הי' שמן בגופו מאמירת "אמן יהא שמי' רבא"⁶⁹)] –

צריכים להתאחד באופן שנראה בגלוי ובגשמיות שבני ישראל הם "כאנשי בית אחד", שכולם "אוכלין על שולחן אחד", שולחן של אבינו שבשמים.

ובפשטות: אפילו באם אחד הוא עני, צריך העשיר לספק לו את כל הצריך לו, ובסבר פנים יפות⁷⁰, הנראה בגלוי להעני (ולא די הסבר פנים יפות במחשבת העשיר...). ועד שע"י מצות הצדקה העשיר והעני מתאחדים יחד, ועד שהעשיר מרגיש שהוא באמת מקבל מהעני, כי "יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית"⁷¹!

ומובן, שכך צריך להיות ע"י הקב"ה בעצמו – ליתן לכ"א מישראל את כל הצריך לו, "די מחסורו אשר יחסר לו"⁷², כל טוב בגשמיות כפשוטו, עד ל"סעודת שלמה בשעתו"⁷³, ולפי הישג יד הנותן דוקא. ובפרט שמצד מעלתו של יהודי, בנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, צריך גם "עבד לרוץ לפניו"⁷⁴, ועד "חמישים איש רצים לפניו"⁷⁵; ויש לחקור האם מספיק "חמישים איש", או אולי צריך עוד יותר מזה!

ט. וזהו הלימוד מהשיעור היומי ברמב"ם, "מורה הנבוכים" (לא רק בדורו, אלא גם) של כל הדורות.

וידוע גם ששמו של הרמב"ם נרמז ב(ראשי תיבות של) הפסוק "רבות מופתי בארץ מצרים"⁷⁶ – היינו שאפילו כשנמצאים במצרים, במיצרים וגבולים של גלות, ושם גופא – "בארץ מצרים", בארציות שבמצרים, מתגלה הענין ד"מופתי", ובמופת גופא – לא רק נס המלוכש בדרך הטבע, אלא נס גלוי שלמעלה מהטבע, מלשון "ארים נסיו"⁷⁷, ועד

(72) פ' ראה טו, ח.

(73) ב"מ פג, א (במשנה).

(74) כתובות סז, ב. רמב"ם הלי' מתנות עניים פ"ז

ה"ג. פרש"י עה"פ שבהערה 71.

(75) שמואל-ב טו, א. מלכים-א, ה.

(76) בא יא, ט.

(77) ישע"י מט, כב.

(67) פ' ראה טו, ד.

(68) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1081-2.

(69) סה"מ תרע"ח ע' קצט. תש"ב ע' 79. לקו"ד ח"ד

תשי, ב. "היום יום" טו תמוז. ובכ"מ.

(70) ראה רמב"ם הלי' מתנות עניים פ"י ה"ד. שו"ע

יו"ד סרמ"ט ס"ג.

(71) ויק"ר פל"ד, ח. רות רבה פ"ה, ט. ועוד.

לנס הבא ע"י משה רבינו, "נסן של ישראל"⁷⁸ (וע"י בחי' משה שבכאו"א⁷⁹), ובזה גופא – באופן של "רבות מופתי".

ובפרט שלאחרונה הסתיים הלימוד בספר הרמב"ם, והתחיל הלימוד דמחזור הששי, המרמז לאלף הששי, עם כל המעלות של ששי, שיש בו מעין הענינים דיום השבת וכו'. ועד שבאים בפועל ל"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"⁸⁰ בגאולה האמיתית והשלימה, ובנין בית המקדש השלישי, ובאופן גלוי לעיני בשר, עד ש"מראה באצבעו ואומר זה"⁸¹, ולא נצטרך עוד להסתכל רק בספרים המדברים על זה, אודות הלשכות וכלים השונים בבית המקדש וכו', ולהסתכל במאמר זה או אחר ("אין דעם מאמר און אין יענעם מאמר") וכו', כי נראה הדבר בפועל בעיני בשר, ו"מראה באצבעו ואומר זה" – הנה בית המקדש, הנה הלשכות, הנה הכלים ("אָט איז דער בית המקדש, אָט זיינען די לשכות, אָט זיינען די כלים") וכו'.

וכאמור – באופן גלוי לעיני בשר, בשר דוקא, עד שנזכה לאכילת בשר בהסעודה דלעתיד לבוא – של לויתן ושור הבר⁸².

ואז יהיו כל הענינים בתכלית השלימות – "כמצות רצונך"⁸³, ובפרט שזה קשור עם "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו"⁸⁴, כידוע הפירוש הפנימי ש"רצונו" (של הקב"ה) נעשה "רצונך" (של האדם); אלא שכאן נאמר "נעשה כו'", באופן של כפי', ולמעלה מזה הוא שאין צורך בכפי' כלל⁸⁵.

י. ומהדיבור בזה – שיהי' המעשה בפועל כפשוטו ממש, שעוד "בארץ מצרים" נעשה "רבות מופתי", ובאופן דקפיצה מן הקצה אל הקצה – לא רק "רבות מופתי" "כימי צאתך מארץ מצרים", אלא באופן ד"אראנו נפלאות"⁸⁶, אפילו בערך לנפלאות ומופתים בארץ מצרים⁸⁷.

ומתכוננים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד, שאז יקויים היעוד "והיו עיניך רואות את מוריך"⁸⁸, "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו וגו'"⁵¹, וכתב⁸⁹ "לבוא בנקרות הצורים ובסעיפי הסלעים מפני פחד ה' ומהדר גאונו וגו'" (כמובא בתניא⁹⁰ שלושת-ארבעת הפסוקים)⁹¹.

84) אבות פ"ב מ"ד.
85) ראה גם לקו"ת במדבר א, ב. ובכ"מ.
86) מיכה ז, טו.
87) ראה אוה"ת נ"ך עה"פ (ע' תפו ואילך). וש"נ.
סה"מ תש"ח ע' 159. ובכ"מ.
88) ישעי' ל, כ.
89) שם ב, כא.
90) ספלו"ו.
91) בהנחה אחרת מובא ענין זה לקמן סוס"י. ושם:

78) ב"ר פנ"ט, ה.
79) ראה תניא רפמ"ב.
80) תמיד בסופה.
81) ראה תענית בסופה. שמו"ר פכ"ג, יד.
82) ראה ב"ב עה, א. ויק"ר פי"ג, ג.
83) נוסח תפלת מוסף דשבת ויר"ט. ראה תו"ח ס"פ ויחי (צה [רלן], א. צו [רלז], ג"ד). אוה"ת ויחי (כרך ו) תתשכח, ב. ואילך. המשך וככה תרלו"ז (קה"ת, תשע"ג) פי"ז (ע' טו) ואילך. ועוד.

וזה נעשה בפרט ע"י ההכנה מעין זה עוד בסוף זמן הגלות, כמדובר כו"כ פעמים – ומאז הדיבור האחרון בזה כבר עברו עוד כו"כ רגעים, שכל רגע הוא רגע יותר מדי ("יעדער רגע איז אַ רגע צו לאַנג")... וכל רגע בזמן הזה חשוב כנגד כו"כ רגעים וימים בזמנים הקודמים, כי הגלות כבר הסתיימה מזמן ("דער גלות האָט זיך געענדיקט שוין פון לאַנג"), ו"כלו כל הקיצין"⁹², ועכשיו צריכה כבר להיות הגאולה בפועל ממש, ותיכף ומיד ממש.

[אחרי שיחה זו ניגנו (שוב) את הניגון ד"ויהי בימי אחשורוש"].

– שיחה ג' –

יא. הגיעה ההודעה שהתאספו כמה יהודים שחסרה אצלם ידיעה ביהדות, או עכ"פ ידיעתם ביהדות אינה בשלימות וכדבעי (כפי שיכול להיות), ומטרת ההתאספות היא כדי להוסיף ולהשלים את ידיעתם, ולהשפיע עליהם בנוגע לשאר עניניהם, עד לענינים של מעשה בפועל.

והתחלת ההתאספות היתה ב"מעלי שבתא"⁹³, בערב שבת, שהוא יום סגולה (יום הקשור עם "לחם משנה"⁹⁴ וכו'⁹⁵), והמשכו – היום, ביום השבת, ואח"כ – בימים שלאחרי זה.

והתאספות כזו מעוררת על ההשתדלות שצריכה להיות אצל כאו"א בנוגע להשפעה על היהודים אחרים בכל עניני יהדות, להוסיף ביראת שמים ובקיום התורה ומצוות וכו'. ובפרט בסוף זמן הגלות, שאז הרי ישנה תוספת הדגשה על העבודה – להשפיע על היהודים אחרים שיתחזקו בקיום התורה ומצוות'.

ויש להדגיש, שבעבודה זו (דהשפעה על הזולת בעניני תורה ומצוות) יש לכוון (ואולי כבר כיוונו לבד⁹⁶) – שההשפעה עליהם צריכה להיות באופן כזה, שגם הם (כשחוזרים למקומם) ימשיכו וישפיעו על משפחתם וסביבתם בכל עניני יהדות.

שהרי, לא יתכן שההוספה שניתוספה ביהדותם תגרום לניתוק מסביבתם ("זיי זאָלן אָפּגעשניטן ווערן פון זייער סביבה") ח"ו, כי אדרבה: הוספה ביהדות צריכה להביא גם הוספה באהבת ישראל, הוספה בגודל, אורך, רוחב ועומק ("עס זאָל ווערן גרעסער,

95) בהנחה אחרת מובא ענין זה לעיל ס"ט בנוגע להתחלת מחזור הששי ברמב"ם. ושם: ע"ד וברוגמת יום הששי; ולהעיר גם מהשייכות דיום הששי ל"משנה" (ובנדון דידן "משנה תורה"), כמ"ש "והי' ביום הששי והכינו . . . והי' משנה גו'".

96) בהנחה אחרת: כפי שהודיעו פרטי התכנית.

צריך להיות רגש מעין זה גם בסוף זמן הגלות, שע"ז יתעוררו (גם המשפיעים) להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל עניני תורה ויהדות.

92) סנהדרין צז, ב.

93) ראה זהר ח"א (בהקדמה), ה, ב. ח"ב קלח, א.

94) ראה בשלח טז, ה.

לענגער, ברייטער און טיפער"), ולכן – התוצאה מזה צריכה להיות באופן שהם ישפיעו על סביבתם בכל עניני יהדות, בדרכי נועם ובדרכי שלום.

ומעלה נוספת בזה – שמכיון שאינם צריכים ליצור עמהם קשר חדש, הרי להם נקל לקרבם לתורה ויהדות מאשר לאלו שצריכים להתחיל ביצירת קשר כו'⁹⁷.

ויש להוסיף עוד נקודה (שאוילי לא שמו לב אודותה), שההוראה הנ"ל להתאסף גם מזכירה ליהודי בנוגע להשתדלות שצריכה להיות בחינוך בני ביתו. וכולל גם ההשפעה על עצמו, וכידוע שכל א' צריך לעלות "מחיל אל חיל" בעבודת ה'; ובעבודה שלו יש לו ג"כ בדוגמת ענין הנ"ל (בנוגע להשפעה על אחרים שאין להם ידיעה שלימה ביהדות) – שהרי מעמדו ומצבו עתה (היראת שמים שלו וכו') לגבי רגע לפני זה הוא בדוגמת אלו שידיעתם ושמירת היהדות ודרגת היראת שמים שלהם אינם בשלימות, וככל שתגדל מעלתו ושלמותו כו', יכול וצריך להוסיף עוד יותר, עד להוספה שבאין ערוך.

וכל זה צריך להיות באופן שהעלי' ביהדות מביאה להוספה באהבת ישראל, ובמילא – בההשפעה על הסביבה, כנ"ל. וההשפעה על הזולת מוסיפה גם בהמשפיע, כמאחז"ל "תלמיד המחכים את רבותיו"⁹⁸, ועד "הרבה למדתי . . ומתלמידי יותר מכולן"⁹⁹.

יב. כאן הזמן לאלו שהגישו משקה בקשר עם פגישה זו, ועד"ז בנוגע לשאר הענינים, – כולל ה"מלוה מלכה" (סעודתא דדוד מלכא משיחא¹⁰⁰) בקשר לקרן גמילות חסדים שיתקיים במוצאי שבת קודש זה, לסדר "אם כסף תלוה גוי"¹⁰¹, כרגיל בכל שנה, ובשנה זו הרי זה גם ראש חודש, ש"הם עתידים להתחדש כמותה"¹⁰², ונוסף לזה – זהו בשנת הארבעים, לאחר שכבר הי' "נתן ה' לכם לב לדעת וגוי"¹⁰³ – שיעלו ויכריזו בפרטיות במה המדובר, ויזמינו את המסובים כאן.

ויהי רצון, שזה יזרז עוד יותר – "לא עיכבן אפילו כהרף עין"¹⁰⁴ – את ביאת הגאולה העתידה לבוא ("גדולה צדקה (וגמילות חסדים) שמקרכת את הגאולה"¹⁰⁵), ובאופן גלוי לעיני בשר. ובאופן שמצדנו לא חסרה שום פעולה, כי אם הפעולה ד"מראה באצבעו (אצבע הגשמית) ואומר זה" (שגם זה יחשב לעבודה ופעולה), "הנה אלקינו זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו"¹⁰⁶, ב' פעמים "זה" (כמבואר בדרושי אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע¹⁰⁷, נוסף על ביאור הצ"צ באור התורה¹⁰⁸ וכו').

101 פרשתנו כב, כד.
102 נוסח קידוש לבנה (סנהדרין מב, א).
103 תבוא כט, ג. ע"ז ה, ריש ע"ב.
104 מכילתא ופרש"י בא יב, מא.
105 ב"ב י, א. וראה תניא פל"ז (מח, ב ואילך).
106 ישע"י כה, ט. מקומות שבהערה 81.

97 ראה גם דברי משיח – שיחת ש"פ לך לך שנה זו סט"ו.
98 חגיגה יד, א.
99 תענית ז, א. וש"נ.
100 ראה סידור האריוז"ל כוונת הבדלה ומו"ש. פע"ח שער (יח) השבת ספכ"ד. וראה לקו"ש חכ"ה ע' 489 הערה ד"ה מוצאי שבת-קודש.

והקב"ה עושה מחול לצדיקים, "ועמך כולם צדיקים"¹⁰⁹, כולל "הקיצו ורננו שוכני עפר"¹¹⁰, כל הנשמות של כל הדורות – וכולם ישתתפו במחול זה ("אין דעם טאָנץ"), והקב"ה באמצע, "וכל אחד מראה באצבעו כו"¹¹¹.

וכל זה – תיכף ומיד ממש, עוד בשבת פרשת משפטים שנת תשמ"ט, כאן בברוקלין. ולא נשארים שום שיריים מהגלות, והולכים כולם מיד לארץ הקודש, תיכף ומיד ממש. [אחרי חלוקת המשקה וההכרזות (כולל הכרזת וסיפור ר' ש. שי' ג. בקשר ל"מלוה מלכה" ד"גמ"ח שומרי שבת") התחיל לנגן "והריקותי לכם ברכה"].

– שיחה ד' –

יג. רגיל לסיים עם הצעה חדשה בנוגע להוספה בעניני תורה ומצוות:

הולכים עתה לקרוא בתורה בפרשת תרומה, ולאחרי' באות הפרשיות תצוה, כי תשא, ויקהל ופקודי, שתוכנן באותו נושא – בניית והקמת המשכן. וכמ"ש בתחילת פרשת תרומה "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", שציווי זה קאי גם על בניית בית המקדש¹¹², כולל בית המקדש השלישי.

ובקשר עם זה, באה ההצעה החדשה – להוסיף בכל יום בלימוד התורה בשבועות הבאים עלינו לטובה: נוסף על לימוד שיעור חומש היומי בתורה שבכתב (בשיעורי חת"ת – כתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) – ילמדו השיעור בכל יום, עכ"פ ענין או פסוק א', גם עם דרשות חז"ל בתורה שבע"פ על פסוקים אלו. וכפי שהובאו גם בספרים ומפרשים המלקטים את המאמרי חז"ל על התורה, או התרגום שלהם, ואפשר גם לתרגם זאת (אם עדיין לא תורגם כבר).

ומצד הענין של "ואהבת לרעך כמוך"¹¹³, יש לפרסם זה גם לאחרים ולהשפיע עליהם לנהוג כך, החל – ע"י שמראים דוגמא חי', וממנו יראו וכן יעשו רבים.

ובכדי להוסיף עוד יותר בחיזוק הענין (ד"ועשו לי מקדש"), יש לנגן עתה – לאחר אמירת "לחיים" – את הניגון "שיבנה בית המקדש במהרה בימינו", בשמחה ובטוב לבב. ושכן יהי' בפועל – במהרה בימינו ממש, ומזה הולכים כולנו מיד לקבל פני משיח צדקנו, תיכף ומיד ממש.

(111) תענית שבהערה 81.

(112) ראה רמב"ם ריש הלי' ביהב"ח.

(113) קדושים יט, יח.

(107) סה"מ תרנ"ד ע' קנג ואילך.

(108) נ"ך עה"פ (ע' רג ואילך).

(109) ישע"י ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.

(110) ישע"י כו, יט.

[אחרי שיחה זו ניגנו "שיבנה ביהמ"ק". אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה. ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:50].

יומן

לשמאל, והי' באמת "ושמחת בחגך"!

בתחילת שיחה ב' הזכיר שוב את המדובר בסוף שיחה א' ש"רחמנים ביישנים וגומלי חסדים" ר"ת "בשר", והפנה את ראשו הק' לגמרי לימינו (שלא ככל השיחות שפונה לכיוון שמאל) וחיך (כנראה למישהו פרטי), והסתובב בחזרה ואמר שאמנם זה ר"ת "גבר", אבל בכמה מקומות נאמר "שומרי חסדים" ואז זהו ר"ת "בשר".

אח"כ קישר זאת להמדובר לעיל אודות שולחן ערוך (עם לחם ובשר וכו'), ומזה עבר לביאור בשיעור הרמב"ם היומי בהל' עירובין אודות אנשי חצר שאכלו על שולחן אחד וכו', וההוראה - שהעשיר והעני צ"ל בשוה ע"י נתינת צדקה, ועד שלכאו"א יהיו "חמישים איש רצים לפניו".

בסיום השיחה האריך בענין "רבות מופתי בארץ מצרים", והתבטא באומרו שבגלות "יעדער רגע איז אַ רגע צו לאַנג", ואשר "דער גלות האָט זיך געענדיקט שוין פון לאַנג", ולכן צריכה לבוא הגאולה תיכף ומיד ממש.

אחרי שיחה זו ניגנו שוב את הניגון ד"ויהי בימי אחשוורוש", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד כמה פעמים בידו הימנית

(1) = "כל רגע הוא רגע יותר מדי".

(2) = "הגלות הסתיימה כבר מזמן".

• יום שבת קודש פ' משפטים, מבה"ח וער"ח אדר ראשון •

כ"ק אדמו"ר שליט"א ירד להתוועדות בשעה 1:35, כשהקהל מנגן את הניגון ד"ויהי בימי אחשוורוש".

אחרי שבירך על היין ניגנו "אוהב ה' שערי ציון".

את שיחה א' פתח בפתגם אדמו"ר הזקן שצריכים "לחיות עם הזמן", ובזה גופא יש למצוא נקודה אחת בפרשת השבוע שהיא כוללת את כל עניני הפרשה ועד לכל התורה כולה, כמו שכ"א מישאל כולל את כל בני" וחלק אורח חיים כולל את כל השו"ע. מענין זה עבר לדבר על סיום חלק אורח חיים "טוב לב משתה תמיד", וקישר את זה לציווי בפרשתנו אודות ג' רגלים. אח"כ ביאר את פרש"י הראשון בפרשה (אחרי הפסק של כמה שבועות שלא ביאר פרש"י), ובסיום השיחה הזכיר את ג' המדות דעם ישראל "ביישנים רחמנים וגומלי חסדים", באומרו שזהו ר"ת "בשר".

שיחה זו ארכה כשעה, ואחרי' ניגנו "ושמחת בחגך" (בקשר עם המדובר בה אודות ג' רגלים), וכ"ק אדמו"ר שליט"א מחא כפיו הק' בקצב איטי אבל חזק, ואז הפסיק, וכעבור כמה דקות שוב מחא כפיו, והפסיק שוב, ואח"כ עודד בהנפת ידו הק'. כל זה הי' פעם לימין ופעם

הק'.

ג' שותפין לאדם, האב האם והקב"ה, וע"פ ה"הסכם" הוא עשה כלי לפרנסה, ועכשיו השותף השלישי שיש לו כסף (שנאמר "לי הכסף ולי הזהב גו") לא רוצה לתת!

הרב שמע את הטענות, קימט את מצחו, ואחר זמן נענה ואמר: אתה צודק במאה אחוז, הדין איתך!

המלמד יצא שמח וטוב לב לביתו. לא עברו 20 דקות, ועל הדלת התדפק שליח מביתו של הפריץ. התברר שאצל הפריץ אירע "עין הרע", ולהיות שליהודים יש סגולות נגד "עין הרע", הם רוצים שה"רביצין" (אשת המלמד) תבוא לטפל בזה (היא היתה ידועה בסגולות נגד "עין הרע"). אשת המלמד הלכה, וב"ה הצליחה להוציא את ה"עין הרע", והפריץ כל כך שמח ששילם לו מספיק לא רק לחתן שתיים אלא ארבע...

בסיום הסיפור פנה הנ"ל אל כ"ק אדמו"ר שליט"א ואמר: עמך ישראל באים בטענה: היות ויש פסק דין של הרב מוויטבסק, לכן הקב"ה צריך לקיים! וכשיהי' גשמיות, בטח שיהי' גם רוחניות.

במשך כל זמן הסיפור ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א "לחיים ולברכה" לקהל, ולבסוף (כשפנה הנ"ל אל כ"ק אדמו"ר שליט"א) הרצינו פניו הק' והביט על הנ"ל.

לבסוף שאל את הריל"ג אם זהו זה, והחל לנגן "והריקותי לכם ברכה".

בשיחה ד' אמר שרגיל לומר ענין במעשה בפועל, ולכן הי' דבר מתאים שבשבועות הקרובים (עד פ' פקודי) ילמדו - נוסף על השיעור בחת"ת - גם פסוק אחד (עכ"פ) עם דרשות חז"ל, ושיסיימו עם אמירת "לחיים" וניגון

בשיחה ג' דיבר על ה"פגישה" המתקיימת השבת, ואמר שזה צריך לפעול גם על המשפיעים שהם ישפיעו על בני ביתם ועל עצמם וכו'. בסיום הזכיר אודות חלוקת המשקה, כולל עבור קרן הגמ"ח, כרגיל במוצש"ק לסדר "כי כסף תלוה את עמי".

אחרי שיחה זו התקיימה חלוקת המשקה, שהיתה ארוכה מהרגיל. בין העוברים הי' הר' שוחט ש' ממונטריאול, וכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו לקרוא לבניו (שא' מהם חתן) שיאמרו "לחיים", ומזג להם.

אחרון הלוקחים הי' ר' שמעון שי' גולדמן - מנהל קרן גמ"ח "שומרי שבת" עבור ה"מלוה מלכה" לטובת הגמ"ח שיתקיים במוצש"ק (כנ"ל בשיחה), וכנהוג מידי שנה (ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א) חבש שטריימל, וסיפר סיפור.

תוכן סיפורו (ששמע מהשליח ר' יצחק דוד שי' גרונר): א' מתלמידי אדמו"ר הזקן הי' דיין בוויטבסק. פעם ביום ועש"ק הי' בדרכו למקוה, ועצרו יהודי, מלמד במקצועו, ואמר לו שרוצה לקיים דין תורה. הרב שאלו: מדוע דוקא עכשיו? תבוא באמצע השבוע, אך המלמד השיב שבמשך כל השבוע הוא עסוק במלמדות, ורק עכשיו יש לו זמן. הרב שאל מיהו הצד שכנגד, והשיב המלמד שזהו הקב"ה... הרב אמר לו שאחרי שייצא מהמקוה יבוא ללשכת הדיינות.

הרב ישב בבגדי שבת, והמלמד שטח את טענותיו: הוא עוסק במלמדות, ויש לו שתי בנות לחתן, וכסף אין, והיות ויש

מסתמא מאַכן אַ ברכה אחרונה" (בד"כ אומר: "וועלן זיכער מאַכן כו"ם").

[בהתוועדות לא הזכיר אודות "והחי יתן אל לבו". כמו"כ יש להעיר שהעידודים והשמחה בהתוועדות זו היו באין ערוך לשבת שעברה].

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:50.

(4) = "אלו שצריכים לברך ברכה אחרונה מן הסתם יברכו ברכה אחרונה".

(5) = "בודאי יברכו כו".

"שיבנה ביהמ"ק".

אחרי שיחה זו שרו "שיבנה ביהמ"ק" (החזן ר' משה שי' טלישסקי לא הי'), ו עודד בהנפת ידו הק' בחוזק³.

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה, בלשון קצת שונה מהרגיל: "די

וואָס דאַרפן מאַכן אַ ברכה אחרונה וועלן

(3 לפי א' היומנים מחא כפיו הק' בחוזק.

ר"ד מחלוקת הדולרים

שליט"א נתן לו עוד דולר באומרו: "זה בשביל היישובים".

הנ"ל לא שמע, וחזר כ"ק אדמו"ר שליט"א שוב: "זה בשביל היישובים, ולהרבות בהם, מבלי התחשב, בדרכי נועם אבל בתוקף המתאים".

• הרחי"ק הציג את ה"פרזידנט" של בית חב"ד בטינק, ניו ג'רזי שהוא גם חבר ב"קרן לפיתוח מחנה ישראל".

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר באומרו (באנגלית): "זה בשביל הקרן לפיתוח", ודולר נוסף באומרו: "זוה בשביל העסק שלך, שיהי' יותר מוצלח מעד עתה, עוד יותר מוצלח, ואז תביא [תתרום] יותר".

הנ"ל: תמיד.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (בחיוך, בהצביעו על עצמו): "זאת אומרת שאני ג"כ מעוניין בהצלחתך... והשי"ת יברך אותך שיהיו לך בשורות טובות".

הנ"ל אמר שמתחיל עסק חדש השבוע וביקש ברכה, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אז תקנה צדקה פושקע –

יום ראשון, ל' שבט, א' דראש חודש אדר ראשון תשמ"ט

• הריל"ג הציג את שר התחבורה מר משה שי' קצב.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (בחיוך): "שתחבר כלל ישראל כולם כאיש אחד ובלב אחד לתורתנו האחד ולהקב"ה שהוא גם כן אחד, ומתוך שמחה וטוב לבב".

הנ"ל: אמן. זכות גדולה להיות פה שוב, ולהתפלל שחרי"ת עם הרבי.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אמן. בדרכי נועם ובדרכי שלום, ובשורות טובות. ברכה והצלחה".

אח"כ הציג הריל"ג את העוזר הראשי של הנ"ל, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א (כשמצביע על ראשו הק'): "אזי תהי' עוזר, ותהי' עוזר גם בראש! ברכה והצלחה", ונתן לו דולר נוסף באומרו: "זה בשביל כל המשרד".

• א' אמר שהוא בא לעודד עלי' ליישובים של פא"י באה"ק, וכ"ק אדמו"ר

הנ"ל לא הבין ושאל אם השני הוא לאמא שלו, והשיב כ"ק אדמו"ר שליט"א: "זה בשביל כל הענינים שביקשת. אתה הזכרת כמה ענינים לבקשת ברכה, זה תתן לצדקה בשביל כל הענינים האלו. בשורות טובות".

• לא' שביקש ברכה שיוכל לעזור לאנשים בבריאות אמר (באנגלית): "השי"ת יברך אותך להיות מוצלח בעשיית אנשים [שיהיו] בריאים יותר, ובאופן יהודי".

• א' אמר ששלח מכתב לפני שבועיים ולא קיבל תשובה, וכעת הביא עותק מהמכתב.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (ברוסית): "על כל אלו המכתבים אני עניתי במיוחד ובפרטי...".

הנ"ל: אני צריך שהרבי יציל את אח שלי, הוא במצב אנוש.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "על זה אני עונה לך, שאני הזכרתי את שמו על הציון של חותני, והקב"ה יברך אותו בכל מה שהוא צריך".

• לא' אמר (באנגלית): "על כל המכתבים שאני מקבל אני משיב ברבים, שהתשובה היא – שאני אזכיר אותם באוהל, ושכל אחד ישאל רב אם יש לו איזו שאלה".

קופסא של צדקה – ותשים במשרד של העסק שלך", ונתן לו דולר שלישי באומרו: "ותשים דולר זה בפנים".

• הרחי"ק הציג אדם מהונג קונג באומרו שהוא גביר גדול ותומך גדול של חב"ד בהונג קונג.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית): "אתה מכיר את השליח שלנו בהונג קונג ג'כ?".

הנ"ל: כן, טוב מאוד.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר נוסף באומרו: "אז תתן לו לשים בקופת הצדקה שלו", והצביע על הדולר באומרו (בחיוך): "ואל תחקה את הדוגמא שלי, אתה תתן הרבה יותר... זה רק סמלי".

הנ"ל: בסדר. אני מוסר לרבי איחולים טובים מהונג קונג.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "תודה רבה", ונתן לו דולר שלישי באומרו: "זה תתן בקופסת צדקה בהונג קונג".

יום ראשון, כ"ד סיון תש"נ

• לילד שביקש כמה ברכות נתן דולר באומרו: "זה בשבילך", ודולר נוסף באומרו: "זה בשביל כל הענינים שהזכרת".

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

הופיע בסדרת "דברי משיח":

- תש"נ חלק א' • תנש"א חלק ד'
- תש"נ חלק ב' • תנש"א חלק ה'
- תש"נ חלק ג' • תשנ"ב חלק א' (אזל)
- תנש"א חלק א' • תשנ"ב חלק ב'
- תנש"א חלק ב' • תשנ"ב חלק ג'
- תנש"א חלק ג'

נמצא בדפוס: תש"נ ח"ד

כמו"כ ניתן להשיג את כל כ"ו החלקים

של סדרת "ספר המאמרים" על

פרשיות התורה והמועדים

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים
ב-770 – בית חיינו – בית משיח
להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם
מתוך הרחבה ומנוחת הנפש
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא
בקבלת פני משיח צדקנו – כ"ק אדמו"ר שליט"א
יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם
תיכף ומי"ד ממ"ש, נאו!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר
יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,
חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל
ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר
בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –
"לא לתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"
ובעגלא דידן יתגלה לעין כל
ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'
ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל
בגאולה האמיתית והשלימה
נאו מי"ד ממ"ש ממש!